EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2023.1.24.
COM(2023) 53 final

2023/0018 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

az (EU) 2022/563 határozatnak a Moldovai Köztársaságnak nyújtandó makroszintű pénzügyi támogatás összege tekintetében történő módosításáról

{SWD(2023) 25 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

2022-ben romlott a globális gazdasági helyzet, és a Moldova által 2022-ben benyújtott, makroszintű pénzügyi támogatás iránti első kérelem alapjául szolgáló körülmények szintén tovább romlottak. A Moldovában 2021 októbere óta tapasztalható energiaválság mellett az Ukrajna elleni orosz agressziós háború közvetlenül és közvetve is hatással van az országra. Ezen túlmenően a háború kezdete óta több mint félmillió ember lépte át a moldovai határt, és mintegy 90 000-en az országban maradtak. Ez további nyomást gyakorol Moldova államháztartására. Következésképpen az általános makrogazdasági pozíció 2022-ben lényegesen gyengült. A világjárványt követő 2021. évi markáns élénkülés után 2022 első kilenc hónapjában visszaesett a növekedés, és az ország mély recesszióba süllyedt. Tekintettel a válság enyhítésére felhasználható tartalékok szűkösségére, Moldova további segítséget kért a nemzetközi partnerektől. A makroszintű pénzügyi támogatás javasolt növelése tehát a Moldova számára biztosított átfogó uniós és nemzetközi segítségnyújtás részét képezi.

Moldova 2021. november 19-én kérelmezte a folyamatban lévő makroszintű pénzügyi támogatási műveletet. A 150 millió EUR összegű, kedvezményes hitelek és vissza nem térítendő támogatások formájában nyújtott makroszintű pénzügyi támogatást az Európai Parlament és a Tanács 2022. április 6-án elfogadta, és az 2022. július 18-án hatályba lépett. A vonatkozó szakpolitikai feltételek teljesítését követően 2022. augusztus 1-jén sor került az első folyósításra. E folyamatban lévő művelet keretében 2025 januárjáig még 100 millió EUR áll Moldova rendelkezésére (kedvezményes hitelek és vissza nem térítendő támogatások formájában). A második folyósítás 2023 első negyedévében esedékes.

A makroszintű pénzügyi támogatásra vonatkozó rendes eljárással összhangban a műveletet a Nemzetközi Valutaalap (IMF) 2021 decemberében elfogadott, majd 2022 májusában kibővített új megállapodásával együtt bocsátották Moldova rendelkezésére. Az IMF által a kibővített hiteleszköz/kibővített finanszírozási eszköz (ECF/EFF) keretében biztosított megnövelt támogatás 795 millió USD-t tesz ki.

A Moldovának nyújtott jelenlegi támogatás ellenére a folytatódó energiaválság és az ukrajnai háború hatásai továbbra is komoly kihívást jelentenek. Az IMF legutóbbi (2022. december) becslése szerint Moldova 2023. évi teljes külső finanszírozási hiánya 430 millió EUR-val (a bruttó hazai termék (GDP) mintegy 3 %-ával) meghaladja az IMF-program első felülvizsgálatában (2022. szeptember) szereplő összeget. Ez 2023-ban mintegy 803 millió EUR (a GDP 5 %-ának megfelelő) teljes finanszírozási hiányt jelent. Ennek fényében és a méltányos tehermegosztás elvével összhangban a Bizottság javaslatot terjeszt a Parlament és a Tanács elé a Moldovának jelenleg nyújtott makroszintű pénzügyi támogatás 145 millió EUR-val (100 millió EUR összegű hitellel és 45 millió EUR összegű vissza nem térítendő támogatással) történő megemelése céljából.

E kiegészítő makroszintű pénzügyi támogatás folyósítása két új részletben valósulna meg, a következők függvényében: i. további szakpolitikai feltételek teljesítése; ii. megfelelő előrelépés a társulási megállapodás, valamint a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség (DCFTA) végrehajtása terén; valamint iii. az IMF-program végrehajtása terén felmutatott pozitív eredmények. A két új részlethez kapcsolódó szakpolitikai feltételek a jelenlegi makroszintű pénzügyi támogatásról szóló egyetértési megállapodásban megállapított feltételeken alapulnának. Ez megerősítené a program fókuszát, és biztosítaná az EU és Moldova szakpolitikai prioritásaival, valamint a moldovai kormány programjával való összhangot. A kiegészítő támogatás összhangban áll azzal is, hogy az EU és Moldova

szorosabbra fűzte kapcsolatait, miután Moldova 2022. június 23-án tagjelölt ország státuszt kapott.

A javasolt művelet végrehajtása várhatóan párhuzamosan fog zajlani a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) által finanszírozott költségvetési műveletek keretében nyújtott kiegészítő uniós támogatással.

Az e javaslatot kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumban részletesebben kifejtetteknek megfelelően a Bizottság figyelembe vette az Európai Külügyi Szolgálat által a politikai helyzetről készített értékelést, és úgy véli, hogy a javasolt makroszintű pénzügyi támogatási művelet politikai és gazdasági előfeltételei teljesülnek.

- **Háttér-információk**

Az Ukrajna elleni orosz invázió erős negatív hatást gyakorolt a moldovai gazdaságra az egyre komolyabb kihívásokat támasztó globális környezetben. A 2022. január–szeptember közötti időszakban a moldovai gazdaság 4 %-kal zsugorodott, ami az év egészét tekintve mély recesszióra utal. A zsugorodást nagyrészt a háztartások fogyasztásának és a beruházásoknak a visszaesése okozta. Ami a termelést illeti, a 2022 nyarán bekövetkezett aszályt megsínylő mezőgazdaság jelentősen visszavetette a növekedést. Az energiaválság, és annak 2022-ben tapasztalt súlyosbodása tovább fokozta a moldovai államháztartásra nehezedő nyomást. Az energiaárak meredek emelkedése felhajtotta az inflációt, és újabb kiadásokat tett szükségessé a legkiszolgáltatottabb fogyasztók megsegítése érdekében.

2023-ban Moldova kilátásai változatlanul borúsak. Az országra minden bizonnyal továbbra is hatással lesz, hogy Oroszország egyre intenzívebben támadja Ukrajnát, a fő kereskedelmi partnernek számító EU-ban pedig gazdasági lassulás tapasztalható. Az IMF előrejelzése (2022. november) szerint 2023-ban a növekedési ráta várhatóan csupán mérsékelten, 1,5 %-ra emelkedik, és csak 2024–2025-ben tér vissza a válság előtti szintre.

2023-ban az infláció előreláthatólag jelentősen csökken, de két számjegyű marad és átlagosan 13,7 % lesz, szemben a 2022. évi 28,5 %-kal. A 2022. évi magas infláció – amely októberben 34 %-on tetőzött – az energia- és élelmiszerárak megugrásának tudható be. Az erős inflációs nyomásra reagálva a központi bank tavaly háromszor (összesen 9 százalékponttal) emelte az irányadó kamatlábat, amely így elérte a 21,5 %-ot. Az év végére az infláció mérséklődni kezdett, de csekély mértékben (novemberben 31 %-ra), ami az alapkamatláb kismértékű, 20 %-ra történő, lefelé irányuló kiigazítását eredményezte.

A költségvetési hiány 2023-ban minden bizonnyal jelentős, a GDP 6 %-ának megfelelő mértékű marad, szemben a 2022. évi 4,2 %-kal. E romlás nagyrészt annak tudható be, hogy az energiaár-emelkedés nyomán megnövekedtek a legkiszolgáltatottabb fogyasztókra fordított kiadások, valamint az egyre magasabb infláció miatt szükségessé vált bizonyos közalkalmazotti bérek megemelése. Moldova GDP-arányos államadóssága a régióbeli országok zöméhez képest alacsony, ám 2023-ban várhatóan 38 %-ra nő, szemben a 2022 végi 36 %-kal. Moldova külső államadósságának mintegy 95 %-át kedvezményes feltételek mellett meghosszabbították a multilaterális hitelezők. Mindazonáltal az ország külső sokkhatásokkal szembeni nagy fokú érzékenysége miatt az IMF alacsonyról közepesre minősítette át az eladósodottság kockázatát Moldova tekintetében.

A külső oldalon a folyó fizetési mérleg hiánya továbbra is magas: 2022 harmadik negyedévében a GDP 13,7 %-át tette ki, és 2023-ban előreláthatólag hasonló szinten, a GDP 11,8 %-án marad. Ennek fő oka az erősen negatív kereskedelmi egyenleg, amely 2022 harmadik negyedévében a GDP mintegy 32 %-a volt. Ezzel szemben a hazautalások nagyjából változatlanok maradtak, így a GDP 14,2 %-át tették ki, annak ellenére, hogy néhány kezdeti előrejelzés a külföldről, különösen Oroszországból és a Független Államok

Közösségéből érkező transzferek jelentős csökkenését valószínűsítette. A nettó közvetlen külföldi befektetések 2022 első felében némi rezilienciát mutattak (elsősorban a vállalkozások magas újrabefektetett nyereségének köszönhetően). Az IMF előrejelzése (2022. november) szerint azonban a háború okozta bizonytalanság miatt 2022-ben a nettó közvetlen külföldi befektetések jelentős, összességében a GDP 0,4 %-ára való csökkenésére lehet számítani.

Az Ukrajna elleni orosz invázió kezdete óta Moldova devizatartalékai rendkívüli mértékben ingadoznak, ezért a központi bank jelentős beavatkozásokat hajtott végre. Kezdetben Moldova devizatartalékai számottevően csökkentek: a 2021. végi 3,9 milliárd USD-ről (amely 5,5 hónapnyi behozatalt fed le) a 2022. áprilisi 3,3 milliárd USD értékű mélypontra (amely 4,5 hónapnyi importot fed le). Ezt nagyrészt a bankbetétek gyors kivonása okozta. Emellett a moldovai lej 2022 első felében mintegy 7 %-kal leértékelődött az USA-dollárral szemben. Bár 2022 végére sikerült feltölteni a tartalékokat a korábbi szintre, a kockázatok továbbra is lefelé mutatnak, és főként a folyamatban lévő ukrajnai háborúhoz kapcsolódnak. A központi bank 2023 elejére a tartalékok csökkenését vetíti előre, részben a visszafogott gazdasági élénkülés és a magasabb importkereslet, valamint a devizapiac további ingadozásai miatt.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A makroszintű pénzügyi támogatás javasolt növelése kiegészítené a Moldovának hitelek és vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtandó, 150 millió EUR összegű makroszintű pénzügyi támogatásról szóló (EU) 2022/563 határozat alapján a Parlament és a Tanács által 2022. április 6-án elfogadott meglévő művelet keretében Moldova számára elkülönített forrásokat. A megnövelt összeghez kapcsolódó további feltételek a meglévő egyetértési megállapodásban felvázolt reformprioritásokra épülnének, a hangsúlyt az államháztartás irányítására, a jogállamiságra, a korrupció elleni küzdelemre, az üzleti környezet javítására és a további energiaágazati reformok előmozdítására helyezve.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Az EU és Moldova az évek folyamán szoros politikai és gazdasági kapcsolatot alakított ki, ami a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térséget is magában foglaló társulási megállapodás megkötéséhez vezetett. A megállapodást 2014. június 27-én aláírták, és az 2016. július 1-jén hatályba lépett. Az EU–Moldova társulási menetrend kijelöli az együttműködés prioritásait. 2022. augusztus 22-én elfogadásra került a 2021–2027-es időszakra vonatkozó aktualizált társulási menetrend.

Moldova 2022. március 3-i kérelmét követően az EU 2022. június 23-án tagjelölt ország státuszt adott Moldovának, egyetértve abban, hogy az ország számos intézkedést fog végrehajtani, különösen a jogállamiság, az igazságügyi ágazat reformja, a korrupció elleni küzdelem és az alapvető jogok területén.

A Moldova és az EU közötti gazdasági kapcsolatok szintén fejlettek. Az EU továbbra is Moldova legnagyobb kereskedelmi partnere: az ország 2021-ben teljes kereskedelmének 50 %-át (körülbelül a teljes export 61 %-át és a teljes behozatal 44 %-át) bonyolította az EU-val.

A tagjelölt országok és az európai szomszédságpolitikában részt vevő országok makroszintű pénzügyi támogatásra jogosultak (amennyiben teljesítik a vonatkozó feltételeket). A megnövelt makroszintű pénzügyi támogatás kiegészítené az NDICI keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokat, amelyek 2023-ban további 55 millió EUR összegű forrással bővülnek, valamint az egyéb uniós programok keretében biztosított támogatást. A megnövelt makroszintű pénzügyi támogatás kiegészítené az EU által jelenleg végrehajtott költségvetés-

támogatási csomagokban előirányzott feltételeket is. A makrogazdasági politika és a strukturális reformok megfelelő keretének előmozdítása révén az uniós makroszintű pénzügyi támogatás összességében növeli az uniós pénzügyi beavatkozások – köztük a más pénzügyi eszközökön keresztül végrehajtott műveletek – hozzáadott értékét és hatékonyságát.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

A javaslat jogalapja az EUMSZ 212. cikke.

• Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)

A javaslat tiszteletben tartja a szubszidiaritás elvét. A Moldova rövid távú makrogazdasági stabilitásának helyreállítására irányuló célkitűzéseket a tagállamok önmagukban nem tudják kielégítően megvalósítani, és azok uniós szinten jobban megvalósíthatók. Ennek fő okát a nemzeti költségvetési korlátok jelentik, valamint az, hogy a támogatás mértékének és hatékonyságának maximalizálása érdekében szükség van a donorok közötti erőteljes koordinációra.

• Arányosság

A javaslat megfelel az arányosság elvének. A javaslat a rövid távú makrogazdasági stabilitásra vonatkozó célkitűzések eléréséhez szükséges minimumra korlátozódik, és nem lépi túl az ehhez szükséges mértéket.

Amint azt a Bizottság a kibővített finanszírozási eszközzel kapcsolatos IMF-becslések alapján megállapította, a megnövelt makroszintű pénzügyi támogatás javasolt összege – a meglévő összeggel együtt 295 millió EUR – Moldova becsült fennmaradó finanszírozási hiányának 33 %-át teszi ki a 2022–2024 közötti időszakban. Ez összhangban áll a makroszintű pénzügyi támogatási műveletekkel kapcsolatos tehermegosztás bevett gyakorlatával. Az Ecofin Tanács 2002. október 8-i következtetései értelmében a tagjelölt országok és a társulási megállapodással rendelkező országok esetében a felső határ 60 %. A javaslat figyelembe veszi továbbá az egyéb bilaterális és multilaterális donorok által Moldovának felajánlott támogatást is.

• A jogi aktus típusának megválasztása

A projektfinanszírozás vagy a technikai segítségnyújtás nem lenne megfelelő vagy kielégítő a makrogazdasági célkitűzések eléréséhez. A makroszintű pénzügyi támogatás egyéb uniós eszközökhöz viszonyított legfontosabb hozzáadott értéke a külső finanszírozásra utaltság enyhítése és a stabil makrogazdasági keret megteremtéséhez való hozzájárulás. Ez többek között a fizetési mérleg és a költségvetési helyzet fenntarthatóságának, valamint a strukturális reformok megfelelő keretének előmozdítása révén valósul meg. A megfelelő átfogó szakpolitikai keret létrehozásához való hozzájárulás révén a makroszintű pénzügyi támogatás növelheti a más, szűkebb fókuszú uniós pénzügyi eszközök keretében Moldovában finanszírozott fellépések hatékonyságát.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

• Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk

A makroszintű pénzügyi támogatás a Moldova gazdasági stabilizálását célzó nemzetközi támogatás szerves részét képezi. E javaslat előkészítése során a Bizottság szolgálatai

egyeztettek az IMF-fel és a Világbankkal, amely intézmények már jelentős pénzügyi támogatási programokat hajtanak végre. A Bizottság 2023. január 12-én konzultált a póttagjai összetételében ülésező Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal, amely elfogadta a javaslattervezetet. A Bizottság a moldovai hatóságokkal is rendszeresen egyeztetett.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A költségvetési rendelet előírásai szerint és a Covid19-cel kapcsolatos makroszintű pénzügyi támogatási csomaggal összefüggésben a Bizottság szolgálatai elvégezték Moldova pénzügyi folyamatainak és igazgatási eljárásainak működési értékelését, hogy megbizonyosodjanak arról, hogy a programhoz kapcsolódó segítségnyújtás – ezen belül a makroszintű pénzügyi támogatás – irányítására szolgáló eljárások megfelelő garanciákat biztosítanak. A működési értékelés zárójelentését egy tanácsadó cég készítette, és az 2020 júniusában került benyújtásra. A jelentés megállapítja, hogy a 2015-ben végzett legutóbbi értékelés óta egyértelmű előrelépés történt az államháztartás-gazdálkodási rendszerek és más pénzügyi folyamatok terén. A jelentés következtetése szerint Moldova aktuális pénzügyi folyamatai és eljárásai kedvezőnek tekinthetők egy következő makroszintű pénzügyi támogatási művelet szempontjából. E terület alakulását a Bizottság a továbbiakban is szorosan nyomon követi, többek között a Chişinăuban működő uniós küldöttség által az államháztartási gazdálkodási reformokról készített rendszeres eredményjelentéseken keresztül.

- **Hatásvizsgálat**

Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás rendkívüli sürgősségi eszköz, amelynek célja harmadik országok súlyos fizetésimérleg-nehézségeinek kezelése. Mivel a gyors reagálást igénylő helyzetben politikai szempontból elengedhetetlen a mielőbbi előrelépés, a makroszintű pénzügyi támogatásra irányuló jelenlegi javaslat – a minőségi jogalkotásra vonatkozó bizottsági iránymutatással (SWD(2015) 111 final) összhangban – mentesül a hatásvizsgálat elvégzésének kötelezettsége alól.

Általánosabban véve, a Bizottság makroszintű pénzügyi támogatásra irányuló javaslatai az uniós szomszédságban végrehajtott korábbi műveletek utólagos értékeléséből levont tanulságokra támaszkodnak. A megnövelt makroszintű pénzügyi támogatás, valamint az ahhoz kapcsolódó gazdasági kiigazítási és reformprogram hozzá fog járulni Moldova rövid távú finanszírozási szükségleteinek kielégítéséhez. Támogatni fogja továbbá a fizetési mérleg és a költségvetési fenntarthatóság középtávon történő javítására, valamint a fenntartható növekedés fokozására irányuló szakpolitikai intézkedéseket, kiegészítve a Moldova tekintetében folyamatban lévő IMF-programot. E szakpolitikai feltételek a várakozások szerint orvosolni fognak egyes, a moldovai gazdaságban és gazdasági kormányzási rendszerben az évek során felszínre került alapvető hiányosságokat.

- **Alapjogok**

A tagjelölt országok és az európai szomszédságpolitikában részt vevő országok makroszintű pénzügyi támogatásra jogosultak. A makroszintű pénzügyi támogatás nyújtásának előfeltétele, hogy a támogatható ország tiszteletben tartsa a hatékony demokratikus mechanizmusokat, többek között a többpárti parlamentáris rendszert és a jogállamiságot, valamint garantálja az emberi jogok tiszteletben tartását.

Egyértelműen pozitív jel, hogy a moldovai hatóságok (a 2021. júliusi választásokat követően) megújították a reformok iránti elkötelezettségüket, és erős politikai akaratról tettek tanúbizonyságot a kulcsfontosságú reformterületeken, többek között az igazságügyi ágazat reformja, a jó kormányzás, a jogállamiság és a korrupció elleni küzdelem terén. A hatóságok elkötelezettek amellett, hogy ezeket a reformokat átlátható módon és az uniós normákkal

összhangban hajtsák végre. Így a makroszintű pénzügyi támogatási művelet politikai előfeltétele teljesítettnek tekintendő.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A Moldova számára nyújtott, folyamatban lévő makroszintű pénzügyi támogatási műveletre vonatkozóan javasolt, további 145 millió EUR folyósítására a tervek szerint két egyenlő részletben, 2023 folyamán kerül sor, amennyiben teljesülnek a feltételek. A 2022–2024-es időszakra vonatkozó pénzügyi programozás lehetővé teszi egy 45 millió EUR összegű vissza nem térítendő támogatási komponens finanszírozását a 14 20 03 01. költségvetési sorban („Makroszintű pénzügyi támogatások” – vissza nem térítendő támogatások) rendelkezésre álló összegből. A 100 millió EUR összegű hitelkomponens tekintetében előírt, a külső tevékenységi garancia 9 %-ának megfelelő tartalékképzést az NDICI keretében fogják előirányozni, összesen 9 millió EUR összegben (14 02 01 70. költségvetési sor – „NDICI – A közös tartalékalap feltöltése”).

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

  Az EU összesen 145 millió EUR összeggel megnövelt makroszintű pénzügyi támogatást bocsát Moldova rendelkezésére közepes és hosszú lejáratú hitelek, valamint egy vissza nem térítendő támogatási komponens formájában. Ez hozzájárul Moldova 2023. évi fennmaradó finanszírozási igényeinek fedezéséhez. A két új részlet folyósítása további szakpolitikai intézkedések teljesítésétől függ.

  A támogatást a Bizottság kezeli. A költségvetési rendelettel összhangban egyedi rendelkezések alkalmazandók a csalás és az egyéb szabálytalanságok megelőzése céljából.

  A Bizottság és a moldovai hatóságok egyetértési megállapodást fogadtak el, amely meghatározza a folyamatban lévő makroszintű pénzügyi támogatási művelethez kapcsolódó strukturális reformintézkedéseket, valamint azok időzítését és ütemezését is. A makroszintű pénzügyi támogatás növelése nyomán a Bizottság újabb szakpolitikai intézkedésekről fog tárgyalni a hatóságokkal, amely intézkedések bekerülnek a meglévő egyetértési megállapodásba.

  Továbbá, mint általában a makroszintű pénzügyi támogatás esetében, a folyósítások többek között az IMF-program keretében végzett kielégítő felülvizsgálattól, valamint az EU–Moldova társulási megállapodás, illetve a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség végrehajtása terén elért előrehaladástól függnek. A Bizottság szorosan együtt fog működni a hatóságokkal a szakpolitikai intézkedések és az előfeltételek teljesítése terén elért haladás nyomon követése érdekében, a fentiekben meghatározottak szerint.

2023/0018 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

az (EU) 2022/563 határozatnak a Moldovai Köztársaságnak nyújtandó makroszintű pénzügyi támogatás összege tekintetében történő módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 212. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

(1) Az Európai Parlament és a Tanács 2022. április 6-án elfogadta az (EU) 2022/563 határozatot[1], amely középtávú hitelek és egy vissza nem térítendő támogatási elem formájában 150 millió EUR összegű új makroszintű pénzügyi támogatást irányoz elő Moldova számára. A makroszintű pénzügyi támogatás július 18-án lépett hatályba, és két és fél évre szól. Az egyetértési megállapodás keretében az Unióval elfogadott valamennyi szakpolitikai intézkedés sikeres végrehajtását követően 2022. augusztus 1-jén folyósításra került az 50 millió EUR összegű első részlet.

(2) A makroszintű pénzügyi támogatást a Moldovára vonatkozó, 2021. december 20-i új IMF-programmal (564 millió USD értékű kibővített hiteleszköz/kibővített finanszírozási eszköz) párhuzamosan fogadták el. A főként az ukrajnai háború moldovai gazdaságra gyakorolt hatásai következtében növekvő finanszírozási igényekre való tekintettel az IMF 2022. május 11-én határozatot fogadott el az intézkedés összegének 267 millió USD-vel történő megemeléséről. 2023. január 9-én az IMF bejelentette a Moldovára vonatkozó program második felülvizsgálatának sikeres lezárását, ami lehetővé tette további 27 millió USD azonnali folyósítását a megállapodás keretében.

(3) Az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz keretében az Unió által Moldovára vonatkozóan meghatározott indikatív előirányzat a 2014–2020-as időszakban 518,15 millió EUR volt, és költségvetési támogatást, valamint technikai segítségnyújtást is magában foglalt. A 2014–2017-es és a 2017–2020-as időszakra vonatkozó egységes támogatási keretdokumentumok meghatározták a Moldovával folytatott együttműködés kiemelt területét, amelyet az előző költségvetési időszakban az Európai Szomszédsági Támogatási Eszközből finanszíroztak. A 2021–2027-es időszakra vonatkozó prioritásokat az új többéves indikatív program tartalmazza, amelyet az összes érdekelt féllel szoros együttműködésben dolgoztak ki.

[1] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/563 határozata (2022. április 6.) a Moldovai Köztársaságnak nyújtandó makroszintű pénzügyi támogatásról (HL L 109., 2022.4.8., 6. o.).

(4) Mivel Moldova 2023. évi fizetési mérlegében továbbra is jelentős a fennmaradó külső finanszírozási hiány, amely meghaladja az IMF és más multilaterális intézmények által biztosított forrásokat, az (EU) 2022/563 határozattal összhangban Moldovának nyújtandó uniós makroszintű pénzügyi támogatást növelni kell. A jelenlegi rendkívüli körülmények között a növelés – az IMF-programmal együtt – megfelelő válasznak tekinthető Moldovának a gazdasági stabilizáció támogatása iránti kérésére. Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás hozzájárul Moldova gazdasági stabilizációjához és strukturálisreform-programjához, és kiegészíti az IMF pénzügyi megállapodása keretében rendelkezésre bocsátott forrásokat. Az (EU) 2022/563 határozatot ezért ennek megfelelően módosítani kell.

(5) A kiegészítő uniós makroszintű pénzügyi támogatás összegét Moldova fennmaradó külső finanszírozási igényeinek aktualizált számszerű értékelése alapján kell meghatározni, figyelembe véve, hogy az ország mennyiben képes saját forrásokból – különösen a rendelkezésére álló nemzetközi tartalékokból – finanszírozni magát. A támogatás összegének meghatározásakor figyelembe kell venni a multilaterális donoroktól – köztük az IMF-től és a Világbanktól – várható pénzügyi hozzájárulást, az Unió és a más donorok közötti méltányos tehermegosztás biztosításának szükségességét, az Unió egyéb külső finanszírozási eszközeinek korábbi moldovai felhasználását és a teljes uniós szerepvállalás hozzáadott értékét is.

(6) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás növelését gazdaságpolitikai feltételekhez kell kötni, amelyeket bele kell foglalni a meglévő egyetértési megállapodásba, következésképpen az egyetértési megállapodást ennek megfelelően módosítani kell. Emellett az uniós makroszintű pénzügyi támogatás részletes pénzügyi feltételeit a Bizottság és Moldova által 2022. június 22-én aláírt hitelmegállapodáshoz és támogatási megállapodáshoz csatolt függelékben kell meghatározni,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

1. Az (EU) 2022/563 határozat a következőképpen módosul:

(1) Az 1. cikk (1) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(1) Moldova gazdasági stabilizációjának és érdemi reformtervének támogatása céljából az Unió legfeljebb 295 millió EUR összegű makroszintű pénzügyi támogatást (a továbbiakban: az uniós makroszintű pénzügyi támogatás) nyújt Moldovának. Ebből a maximális összegből legfeljebb 220 millió EUR hitel formájában, és legfeljebb 75 millió EUR vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtandó. Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás rendelkezésre bocsátásának feltétele az adott évi uniós költségvetésnek az Európai Parlament és a Tanács általi jóváhagyása. A támogatás hozzájárul Moldova IMF-programban meghatározott, a fizetési mérleghez kapcsolódó finanszírozási szükségleteinek fedezéséhez.”

(2) A 4. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

2. „(1) A (3) bekezdésben említett feltételektől függően az uniós makroszintű pénzügyi támogatást a Bizottság hitelelemet és vissza nem térítendő támogatási elemet egyaránt tartalmazó öt részletben bocsátja rendelkezésre. Az egyes részletek nagyságát a 2. cikkben említett, módosított egyetértési megállapodás határozza meg.”;

b) a (4) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(4) A második részlet rendelkezésre bocsátására főszabályként legkorábban három hónappal az első részlet rendelkezésre bocsátása után kerül sor. A harmadik részlet rendelkezésre bocsátására főszabályként legkorábban három hónappal a második részlet rendelkezésre bocsátása után kerül sor. A negyedik részlet rendelkezésre bocsátására főszabályként legkorábban három hónappal a harmadik részlet rendelkezésre bocsátása után kerül sor. Az ötödik részlet rendelkezésre bocsátására főszabályként legkorábban három hónappal a negyedik részlet rendelkezésre bocsátása után kerül sor.”

4. cikk

Ez a határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdeményezés címe

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

1.3. A javaslat/kezdeményezés a következőre irányul:

1.4. Célkitűzés(ek)

1.4.1. Általános célkitűzés(ek)

1.4.2. Konkrét célkitűzés(ek)

1.4.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

1.4.4. Teljesítménymutatók

1.5. A javaslat/kezdeményezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

1.5.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

1.5.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

1.5.4. A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák

1.5.5. A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is

1.6. A javaslat/kezdeményezés időtartama és pénzügyi hatása

1.7. Tervezett irányítási módszer(ek)

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása

2.2.2. A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk

2.2.3. A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete/fejezetei és a költségvetés érintett kiadási sora/sorai

3.2. A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása

3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet

3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

3.2.4. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

3.2.5. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdeményezés címe

Javaslat: Az Európai Parlament és a Tanács határozata a Moldovai Köztársaságnak nyújtandó további makroszintű pénzügyi támogatásról

1.2. A tevékenységalapú irányítás / tevékenységalapú költségvetés-tervezés[2] keretébe tartozó érintett szakpolitikai terület(ek)

Szakpolitikai terület: Gazdasági és pénzügyek

Tevékenység: Nemzetközi gazdasági és pénzügyek

1.3. A javaslat/kezdeményezés típusa

☐ A javaslat/kezdeményezés **új intézkedésre** irányul

☐ A javaslat/kezdeményezés **kísérleti projektet/előkészítő intézkedést követő új intézkedésre[3]** irányul

☐ A javaslat/kezdeményezés **jelenlegi intézkedés meghosszabbítására** irányul

X A javaslat/kezdeményezés **új intézkedésnek megfelelően módosított intézkedésre** irányul

1.4. Célkitűzés(ek)

1.4.1. A javaslat/kezdeményezés által érintett többéves bizottsági stratégiai célkitűzés(ek)

„Emberközpontú gazdaság”

„Európa globális szerepének erősítése”

1.4.2. Konkrét célkitűzés(ek)

a) a makroszintű pénzügyi stabilitás támogatása és a növekedésösztönző reformok előmozdítása az EU-n kívül, többek között a kulcsfontosságú partnerekkel folytatott rendszeres gazdasági párbeszéd révén és makroszintű pénzügyi támogatás nyújtásával; valamint

b) a bővítési folyamat támogatása, az uniós bővítés- és szomszédságpolitika, valamint egyéb uniós prioritások partnerországokban való végrehajtásának támogatása gazdasági elemzés, szakpolitikai értékelések elvégzése és tanácsadás révén.

1.4.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

Tüntesse fel, milyen hatásokat gyakorolhat a javaslat/kezdeményezés a kedvezményezettekre/célcsoportokra.

- A javaslat hozzájárul Moldova külső finanszírozási igényeinek kielégítéséhez az ukrajnai orosz invázió által Moldova gazdaságára gyakorolt hatások,

[2] ABM (Activity Based Management): tevékenységalapú irányítás; ABB (Activity Based Budgeting): tevékenységalapú költségvetés-tervezés.

[3] A költségvetési rendelet 54. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

valamint a folytatódó energiaválság okozta jelentős fizetésimérleg-romlás összefüggésében.

- Enyhíti a partner költségvetési finanszírozási igényeit.
- Az IMF-programmal összefüggésben támogatja a költségvetési konszolidációs intézkedéseket és a külső stabilizációt.
- Támogatja az általános makrogazdasági irányítás javítását, a gazdasági kormányzás és az átláthatóság megerősítését, valamint a fenntartható növekedés feltételeinek javítását célzó strukturális reformokat.

1.4.4. Teljesítménymutatók

Határozza meg az előrehaladás és az eredmények nyomon követésére szolgáló mutatókat.

A moldovai hatóságoknak rendszeresen jelentést kell készíteniük meghatározott gazdasági teljesítménymutatókról a Bizottság szolgálatai részére, és a támogatás összes részletének folyósítása előtt átfogó jelentést kell benyújtaniuk az egyeztetett szakpolitikai feltételek teljesítéséről.

A pénzügyi folyamatok és a Moldovában végrehajtott igazgatási eljárások 2020 júniusában elvégzett működési értékelését követően a Bizottság szolgálatai folytatják az államháztartási gazdálkodás nyomon követését. Az Európai Unió partnereknél működő küldöttségei emellett rendszeresen beszámolnak a támogatás nyomon követése szempontjából lényeges kérdésekről. A Bizottság szolgálatai szoros kapcsolatban maradnak az IMF-fel és a Világbankkal annak érdekében, hogy építhessenek a két szervezetnek az egyes partnereknél folytatott tevékenységeiből eredő információkra.

A javasolt jogalkotási határozat rendelkezik a makroszintű pénzügyi támogatási művelet végrehajtásának értékelését tartalmazó, a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek címzett éves jelentésről. A végrehajtási időszak leteltét követő két éven belül független utólagos értékelésre is sor kerül majd.

1.5. A javaslat/kezdeményezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

A támogatás folyósításának feltétele a Moldova és az IMF által elfogadott gazdasági program politikai előfeltételeinek teljesítése és a program kielégítő végrehajtása. Emellett a Bizottságnak meg kell állapodnia a moldovai hatóságokkal az egyedi szakpolitikai feltételekről is, amelyeket bele kell foglalni a meglévő egyetértési megállapodásba.

A tervek szerint a kiegészítő támogatás folyósítása két részletben fog történni. Az első részlet folyósítása 2023 harmadik negyedévében várható, a második részlet folyósítására pedig 2023 negyedik negyedévében kerülhet sor, feltéve, hogy az egyes részletekhez kapcsolódó szakpolitikai intézkedések végrehajtása megtörtént.

1.5.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

A makroszintű pénzügyi támogatás szakpolitikai alapú eszköz, amelynek célja a rövid és középtávú külső pénzügyi igények enyhítése. A jelenlegi válsággal összefüggésben a makroszintű pénzügyi támogatás elősegíti a hatóságok számára az ahhoz szükséges gazdaságpolitikai mozgástér kialakítását, hogy hatékony gazdasági válaszlépéseket tegyenek a romló külső pozíció és a megnövekedett költségvetési igények kezelése érdekében. A makroszintű pénzügyi támogatás a makrogazdasági és politikai stabilitás előmozdításához is hozzájárul. A művelet kiegészíti a nemzetközi pénzügyi intézmények, a bilaterális donorok és más uniós pénzügyi intézmények által rendelkezésre bocsátott forrásokat. Ezáltal hozzájárul a nemzetközi közösség által nyújtott pénzügyi támogatás, valamint az egyéb uniós pénzügyi támogatás – többek között a költségvetési támogatási műveletek – általános hatékonyságához.

A többi nemzetközi vagy bilaterális adományozónál általában alacsonyabb, rendkívül kedvezményes feltételek mellett nyújtott hosszú távú finanszírozás biztosítása révén a makroszintű pénzügyi támogatási program várhatóan segíteni fogja a kormányt abban, hogy a költségvetését költségvetési eltérések nélkül hajtsa végre, és hozzájáruljon az adósság fenntarthatóságához.

A makroszintű pénzügyi támogatás pénzügyi hatása mellett a javasolt program megerősíti a kormány reformok iránti elkötelezettségét és az EU-val fenntartott kapcsolatok szorosabbra fűzésére irányuló törekvését, amint azt a 2016-ban hatályba lépett társulási megállapodás is tükrözi, a 2022. június 23-án kapott tagjelölt ország státusznak megfelelően. Ez az eredmény többek között a támogatás folyósításához kapcsolódó megfelelő feltételrendszer révén érhető el. Tágabb összefüggésben a program azt jelzi, hogy az EU készen áll arra, hogy támogassa a keleti szomszédságban lévő partnereket, köztük Moldovát a gazdasági nehézségek idején.

1.5.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

A partnereknél végrehajtott makroszintű pénzügyi támogatási műveletek utólagos értékelés tárgyát képezik. Az eddig végzett (már befejeződött makroszintű pénzügyi támogatási programokra vonatkozó) értékelésekből kiderült, hogy a makroszintű pénzügyi támogatási műveletek, ha olykor mérsékelten és közvetve is, de hozzájárulnak a partner külső fenntarthatóságának javításához, makrogazdasági stabilitásához és strukturális reformjainak megvalósításához. E támogatások a legtöbb esetben pozitív hatással voltak a partner fizetési mérlegére, és hozzájárultak a költségvetés terheinek enyhítéséhez. Emellett valamelyest hozzájárultak a gazdasági növekedéshez is.

1.5.4. A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák

A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben a makroszintű pénzügyi támogatás jegyében folyósított hitelek fedezetét a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz – Globális Európa keretében nyújtott külső tevékenységi garancia biztosítja. A makroszintű pénzügyi támogatásra

előirányzott (indikatív) hitelezési kapacitás elegendő e művelet, valamint a végrehajtás alatt álló egyéb makroszintű pénzügyi támogatási műveletek fedezésére.

Egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák

Az EU Moldova egyik fő donorja, amely Moldova gazdasági, strukturális és intézményi reformjait, valamint a civil társadalmat támogatja. A Moldovának a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott uniós pénzügyi támogatás összege 518,15 millió EUR volt (a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves indikatív program, amelynek kidolgozása folyamatban van). Ebben az összefüggésben ez a makroszintű pénzügyi támogatási művelet kiegészíti a Moldova támogatását célzó egyéb uniós külső tevékenységeket, illetve eszközöket. A program összhangban van továbbá az új Globális Európa eszközzel (Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz) és a 2021–2027-es időszakra vonatkozó Előcsatlakozási Támogatási Eszközzel (IPA III).

A makroszintű pénzügyi támogatás egyéb uniós eszközökhöz viszonyított legfontosabb hozzáadott értéke a stabil makrogazdasági keret megteremtéséhez való hozzájárulás; ez többek között a fizetési mérleg és a költségvetési helyzet fenntarthatóságának biztosítása és a strukturális reformok továbbvitelét szolgáló megfelelő keret létrehozásának előmozdítása révén valósul meg. A makroszintű pénzügyi támogatás nem jelent rendszeres pénzügyi támogatást, és azt meg kell szüntetni, amint a partner külső pénzügyi helyzete újra fenntartható pályára került.

A makroszintű pénzügyi támogatás emellett kiegészíti a nemzetközi közösség kilátásba helyezett beavatkozásait, mindenekelőtt az IMF és a Világbank által támogatott kiigazítási és reformprogramokat.

1.5.5. A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is

A kölcsönök felhasználásával ez a makroszintű pénzügyi támogatási művelet a tőkeáttételi hatás révén növeli az uniós költségvetés hatékonyságát, és biztosítja a legjobb költséghatékonysági lehetőséget.

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az uniós költségvetés garanciája mellett az Európai Unió és az Euratom nevében tőkét vegyen fel a tőkepiacokról. A cél az, hogy az EU/Euratom kiváló hitelminősítését (Fitch, Moody's és DBRS: AAA, S&P: AA, mindegyik esetben stabil kilátások) kihasználva a piacon rendelkezésre álló legkedvezőbb kamat mellett vegyenek fel forrásokat, majd azokat hitelezzék tovább a támogatható hitelfelvevőknek az európai pénzügyi stabilizációs mechanizmus, a fizetésimérleg-támogatási mechanizmus, a makroszintű pénzügyi támogatás és az Euratom-projektek keretében történő hitelnyújtással összefüggésben. A hitelfelvétel és hitelnyújtás back-to-back műveletként történik, ami biztosítja, hogy az uniós költségvetést nem terheli kamat- vagy árfolyamkockázat. A hitelfelvételi és hitelnyújtási tevékenységek tekintetében a rendelkezésre álló legjobb kamatlábak elérésére vonatkozó célkitűzést sikerült elérni, mivel azok összhangban állnak a társintézmények (EBB, európai pénzügyi stabilizációs mechanizmus és Európai Stabilitási Mechanizmus) kamatlábaival.

1.6. A javaslat/kezdeményezés időtartama és pénzügyi hatása

X határozott időtartam

– ☐ időtartam: 2022-től 2024-ig

– ☐ pénzügyi hatás: 2022-től 2024-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében és 2022-től 2025-ig a kifizetési előirányzatok esetében

☐ **határozatlan időtartam**

– beindítási időszak: ÉÉÉÉ-tól/-től ÉÉÉÉ-ig

– azt követően: rendes ütem

1.7. Tervezett irányítási módszer(ek)[4]

X Bizottság általi **közvetlen irányítás**

– **X** a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét

– ☐ végrehajtó ügynökségen keresztül

☐ **Megosztott irányítás** a tagállamokkal

☐ **Közvetett irányítás** a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

– ☐ harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek

– ☐ nemzetközi szervezetek és ügynökségeik (nevezze meg)

– ☐ az EBB és az Európai Beruházási Alap

– ☐ a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek

– ☐ közjogi szervek

– ☐ magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákkal rendelkeznek

– ☐ valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákkal rendelkező szervek

– ☐ az EUSZ V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek.

– *Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.*

Megjegyzések

[4] Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a BudgWeb oldalon: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek

Az e határozat alapján finanszírozandó fellépéseket a Bizottság a központ közvetlen irányítása mellett, az uniós küldöttségek támogatásával hajtja végre.

E támogatás makrogazdasági jellegű és összeegyeztethető az IMF által támogatott programmal. A fellépésnek a Bizottság szolgálatai által a részletek számával összhangban álló gyakorisággal végzett nyomon követése az IMF-megállapodás végrehajtásában elért haladás, valamint a partnerek hatóságaival megkötendő egyetértési megállapodásban egyeztetett konkrét reformintézkedések végrehajtása alapján történik (lásd még az 1.4.4. pontot).

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása

Az e határozat alapján finanszírozandó fellépéseket a Bizottság a központ közvetlen irányítása mellett, az uniós küldöttségek támogatásával hajtja végre.

A makroszintű pénzügyi támogatás keretében folyósított kifizetések a sikeres felülvizsgálatoktól függenek, és az egyes műveletekhez kapcsolódó feltételek teljesítéséhez kapcsolódnak. A feltételek végrehajtását a Bizottság szigorúan nyomon követi, szoros együttműködésben az uniós küldöttségekkel.

2.2.2. A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk

Felismert kockázatok

A javasolt makroszintű pénzügyi támogatási műveletekhez támogatáskezelési, szakpolitikai és politikai kockázatok kapcsolódnak.

Fennáll annak a kockázata, hogy a makroszintű pénzügyi támogatást csalárd módon használják fel. Mivel a makroszintű pénzügyi támogatás nem konkrét kiadásokra irányul (ellentétben például a projektfinanszírozással), ez a kockázat olyan tényezőkhöz kapcsolódik, mint a partner központi bankja és pénzügyminisztériuma irányítási rendszereinek általános minősége, az igazgatási eljárások, az ellenőrzési és felügyeleti funkciók, az informatikai rendszerek biztonsága, valamint a belső és külső pénzügyi ellenőrzési képességek megfelelősége.

A második kockázat annak lehetőségéből fakad, hogy a partner nem tud eleget tenni a javasolt makroszintű pénzügyi támogatás keretében folyósított hitelek alapján az EU felé fennálló pénzügyi kötelezettségeinek (nemteljesítési kockázat vagy hitelkockázat), amit például a partner fizetésimérleg-helyzetének és költségvetési helyzetének további jelentős romlása okozhat.

Belső ellenőrzési rendszerek

A makroszintű pénzügyi támogatás a Bizottság – beleértve az Európai Csalás Elleni Hivatalt (OLAF) – és az Európai Számvevőszék felelősségi körébe tartozó vizsgálati, ellenőrzési és pénzügyi ellenőrzési eljárások hatálya alá tartozik, mint arról a költségvetési rendelet 129. cikke is rendelkezik.

Előzetes: A kedvezményezett országok irányítási és ellenőrzési rendszereinek Bizottság általi értékelése. Az egyes kedvezményezett országok esetében a Bizottság szükség esetén elvégzi a pénzügyi folyamatok és az ellenőrzési környezet előzetes működési értékelését, melyhez a tanácsadók technikai támogatást is nyújtanak. A hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra vonatkozó észszerű megbízhatósági szint biztosítása érdekében sor kerül a számviteli eljárások, a feladatok szétválasztása, valamint a központi bank és a pénzügyminisztérium belső/külső ellenőrzésének elemzésére. Amennyiben hiányosságokat tárnak fel, azokat olyan feltételekké alakítják át, amelyeket a támogatás folyósítása előtt végre kell hajtani. Emellett szükség esetén a kifizetésekre vonatkozóan külön (például elkülönített számlákra vonatkozó) intézkedések bevezetésére kerül sor.

A végrehajtás során: A Bizottság ellenőrzi a partner időszakos nyilatkozatait. A kifizetés egyrészt a Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság személyzetének ellenőrzése alá tartozik, amely ellenőrzés – az uniós küldöttségekkel és a külső érdekelt felekkel, például az IMF-fel szoros együttműködésben – az egyeztetett feltételek végrehajtására vonatkozik, másrészt pedig a Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóságon alkalmazott pénzügyi folyamatok (2. modell) által előírt szokásos ellenőrzési eljárás alá tartozik, beleértve a támogatás folyósításához kapcsolódó feltételek teljesítésének pénzügyi egység általi ellenőrzését. A makroszintű pénzügyi támogatási műveletekhez kapcsolódó kifizetések esetében a főigazgatóság utólagos ellenőrzést végző csoportjának tisztviselői további független utólagos (dokumentum- és/vagy helyszíni) ellenőrzéseket végezhetnek. Az ilyen ellenőrzéseket a közvetve megbízott, engedélyezésre jogosult, felelős tisztviselő kérésére is el lehet végezni. Szükség esetén megszakításokra és a kifizetések felfüggesztésére, a (Bizottság által végrehajtott) pénzügyi korrekciókra és beszedésekre kerülhet sor (eddig nem volt ezekre példa). Ezek az intézkedések a partnerekkel kötött finanszírozási megállapodásokban kifejezetten szerepelnek.

2.2.3. A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)

Az alkalmazott ellenőrzési rendszerek – mint például az előzetes működési értékelések vagy az utólagos értékelések – 0 %-os tényleges hibaarányt biztosítottak a makroszintű pénzügyi támogatás kifizetései tekintetében. Nincsenek a csalásnak, korrupciónak vagy illegális tevékenységeknek ismert esetei. A makroszintű pénzügyi támogatási műveletek beavatkozási logikája egyértelmű, amely lehetővé teszi a Bizottság számára hatásuk értékelését. Az ellenőrzések lehetővé teszik a megbízhatóság megerősítését és a szakpolitikai célkitűzések és prioritások megvalósítását.

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

A csalárd felhasználás kockázatának csökkentését számos intézkedés szolgálta és szolgálja a jövőben:

A hitelmegállapodás először is rendelkezéseket tartalmaz az ellenőrzésre, a csalás megelőzésére, a pénzügyi ellenőrzésre és csalás vagy korrupció esetén a források visszafizettetésére vonatkozóan. A tervek szerint a hatékonyság, az átláthatóság és az elszámoltathatóság növelése érdekében számos konkrét szakpolitikai feltétel kapcsolódik majd a támogatáshoz, többek között az államháztartási gazdálkodás

területén. A támogatást az Unió a partnerország központi bankjánál erre a célra létrehozott számlára folyósítja.

Ezen túlmenően a költségvetési rendelet előírásai szerint a Bizottság szolgálatai elvégezték Moldovára vonatkozóan a pénzügyi folyamatok és igazgatási eljárások működési értékelését, hogy megbizonyosodjanak arról, hogy a programhoz kapcsolódó segítségnyújtás – ezen belül a makroszintű pénzügyi támogatás – igazgatására szolgáló eljárások megfelelő garanciákat biztosítanak. A 2020-ban végzett értékelés olyan területekre terjed ki mint a költségvetés kidolgozása és végrehajtása, az államháztartási belső ellenőrzés, a belső és külső ellenőrzés, a közbeszerzés, a készpénz és az államadósság kezelése, valamint a központi bank függetlensége. Az EU megfelelő küldöttsége szorosan figyelemmel fogja kísérni az e területen bekövetkező fejleményeket. A Bizottság emellett költségvetési támogatást is igénybe vesz annak érdekében, hogy segítse az egyes partnereket államháztartási gazdálkodási rendszereik javításában, és ezen erőfeszítéseket más donorok is határozottan támogatják.

Végezetül a támogatás a Bizottság – beleértve az Európai Csalás Elleni Hivatalt (OLAF) – és az Európai Számvevőszék felelősségi körébe tartozó vizsgálati, ellenőrzési és pénzügyi ellenőrzési eljárások hatálya alá tartozik, a költségvetési rendelet 129. cikkében előírtaknak megfelelően.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete/fejezetei és a költségvetés érintett kiadási sora/sorai

- Jelenlegi költségvetési sorok

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési sorok sorrendjében.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	diff./nem diff.[5]	EFTA-országoktól[6]	tagjelölt országoktól[7]	harmadik országoktól	a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében
	14.02.01.70.06 [makroszintű pénzügyi támogatás keretében folyósított hitelek – külső tevékenységi garancia]	Diff.	NEM	NEM	NEM	NEM
	14.20.03.01 [makroszintű pénzügyi támogatás keretében folyósított vissza nem térítendő támogatások]	Diff.	NEM	NEM	NEM	NEM

- Létrehozandó új költségvetési sorok – Tárgytalan

[5] Diff. = Differenciált előirányzatok / Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.
[6] EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.
[7] Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

3.2. A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása

3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

– ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után operatív előirányzatok felhasználását

– **X A javaslat/kezdeményezés az alábbi operatív előirányzatok felhasználását vonja maga után:**

millió EUR (három tizedesjegyig)

A többéves pénzügyi keret fejezete	6	**6. fejezet – „Szomszédság és a világ”**

Főigazgatóság: Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság (ECFIN)			**2021.** év	**2022.** év	**2023.** év	**2024.** év	**2025.** év	**ÖSSZESEN**
○ Operatív előirányzatok								
Költségvetési sor[8] 14.02.01.70.06 [makroszintű pénzügyi támogatás keretében folyósított hitelek – külső tevékenységi garancia]	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1a)		10,8	9			**19,8**
	Kifizetési előirányzatok	(2a)		10,8	9			**19,8**
Költségvetési sor 14.20.03.01 [makroszintű pénzügyi támogatás keretében folyósított vissza nem térítendő támogatások]	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1b)		30	45			**75**
	Kifizetési előirányzatok	(2b)		20	55			**75**
Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok[9]								
Költségvetési sor		(3)					0,15	**0,15**

[8] A hivatalos költségvetési nómenklatúra szerint.

[9] Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

14.20.03.01								
Az ECFIN Főigazgatósághoz tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	=(1a)+(1b)+(3)		40,8	54		0,15	**94,95**
	Kifizetési előirányzatok	=(2a)+(2b)+(3)		30,8	64		0,15	**94,95**
○ Operatív előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(4)		40,8	54			**94,8**
	Kifizetési előirányzatok	(5)		30,8	64			**94,8**
○ Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok ÖSSZESEN		(6)					0,15	**0,15**
A többéves pénzügyi keret **6. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN**	Kötelezettségvállalási előirányzatok	=(4)+(6)		40,8	54		0,15	**94,95**
	Kifizetési előirányzatok	=(5)+(6)		30,8	64		0,15	**94,95**

Ha a javaslat/kezdeményezés egynél több operatív fejezetet is érint, ismételje meg a fenti szakaszt: (millió EUR (három tizedesjegyig))

A többéves pénzügyi keret fejezete	7	**7. fejezet – „Európai Közigazgatás”**

Ezt a részt az igazgatási jellegű költségvetési adatok táblázatában kell kitölteni, melyet először a pénzügyi kimutatás mellékletébe (a belső szabályzat V. melléklete) kell bevezetni; a mellékletet a szolgálatközi konzultációhoz fel kell tölteni a DECIDE rendszerbe.

Főigazgatóság: Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság (ECFIN)			**2021.** év	**2022.** év	**2023.** év	**2024.** év	**2025.** év	**ÖSSZESEN**
Humánerőforrás			0,034	0,044	0,044	0,011	0,011	**0,144**
Egyéb igazgatási kiadások				0,020	0,020			**0,040**
A többéves pénzügyi keret **7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN**	Előirányzatok		0,034	0,064	0,064	0,011	0,011	**0,184**
	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)		0,034	0,064	0,064	0,011	0,011	**0,184**

			2021. év	**2022.** év	**2023.** év	**2024.** év	**2025.** év	**ÖSSZESEN**
A többéves pénzügyi keret **1–7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN** (Referenciaösszeg)	Kötelezettségvállalási előirányzatok	=(4)+(6)	0,034	40,864	54,064	0,011	0,161	**95,134**
	Kifizetési	=(5)+(6)	0,034	30,864	64,064	0,011	0,161	**95,134**

	előirányzatok							

3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet

Kötelezettségvállalási előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyig)

Tüntesse fel a célkitűzéseket és a kimeneteket ⇩		**2021.** év		**2022.** év		**2023.** év		**2024.** év		**2025.** év		**ÖSSZESEN**	
	Típus[10]	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Összesített szám	Összköltség
1. KONKRÉT CÉLKITŰZÉS[11]													
- 1. kimenet	Vissza nem térítendő támogatás folyósítása			1	20	2	55					3	75
- 2. kimenet	A külső tevékenységi garancia tartalékfeltöltése			3	10,8	2	9					5	19,8
- 3. kimenet	Utólagos értékelés									1	0,15	1	0,15
1. konkrét célkitűzés részösszege		-	-	4	30,8	4	64	-	-	1	0,15	9	94,95
ÖSSZKÖLTSÉG		-	-	4	30,8	4	64	-	-	1	0,15	9	94,95

[10] A kimenetek a nyújtandó termékek és szolgáltatások (pl. finanszírozott diákcserék száma, épített utak hossza kilométerben stb.).

[11] Az 1.4.2. szakaszban („Konkrét célkitűzések…”) feltüntetett célkitűzés.

3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

– **X A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását vonja maga után:**

millió EUR (három tizedesjegyig)

	2021. év	**2022.** év	**2023.** év	**2024.** év	**2025. év**	**ÖSSZESEN**
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE						
Humánerőforrás	0,034	0,044	0,044	0,011	0,011	**0,144**
Egyéb igazgatási kiadások		0,020	0,020			**0,040**
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉNEK részösszege	0,034	0,064	0,064	0,011	0,011	**0,184**

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE[12] bele nem tartozó előirányzatok						
Humánerőforrás						
Egyéb igazgatási jellegű kiadások						
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó előirányzatok részösszege						

ÖSSZESEN	0,034	0,064	0,064	0,011	0,011	**0,184**

A humánerőforrással és más igazgatási jellegű kiadásokkal kapcsolatos előirányzat-igényeket az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt előirányzatokkal és/vagy az adott főigazgatóságon belüli átcsoportosítással kell teljesíteni.

[12] Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

3.2.3.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek

– **X A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:**

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

		2021. év	**2022.** év	**2023.** év	**2024.** év	**2025. év**
	O A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)					
20 01 02 01 (a központban és a bizottsági képviseleteken)		0,100	0,250	0,150	0,010	0,100
20 01 02 03 (a küldöttségeknél)						
01 01 01 01 (közvetett kutatás)						
01 01 01 11 (közvetlen kutatás)						
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)						
	O Külső munkatársak teljes munkaidős egyenértékben (FTE)[13] kifejezve					
20 02 01 (AC, END, INT a teljes keretből)		0,200	0,350	0,200	0,010	0,100
20 02 03 (AC, AL, END, INT és JPD a küldöttségeknél)						
XX 01 xx **yy zz** [14]	- a központban					
	- a küldöttségeknél					
01 01 01 02 (AC, END, INT – közvetett kutatás)						
01 01 01 12 (AC, END, INT – közvetlen kutatás)						
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)						
ÖSSZESEN		**0,300**	**0,600**	**0,350**	**0,020**	**0,200**

XX az érintett szakpolitikai terület vagy költségvetési cím.

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	A D. Igazgatóság igazgatója: A művelet felügyelete és irányítása; kapcsolattartás a Tanáccsal és a Parlamenttel a határozat elfogadása és az egyetértési megállapodás jóváhagyása kapcsán; tárgyalások folytatása a moldovai hatóságokkal az egyetértési megállapodásról, jelentések áttekintése; kiküldetések vezetése és a feltételeknek való megfelelés terén elért eredmények értékelése. A D. Igazgatóság illetékes egységvezetője/egységvezető-helyettese: Az igazgató segítése az alábbiak tekintetében: a művelet irányítása, kapcsolattartás a Tanáccsal és a Parlamenttel a határozat elfogadása és az egyetértési megállapodás jóváhagyása kapcsán, tárgyalások a moldovai hatóságokkal az egyetértési megállapodásról és a hitelmegállapodásról (a Költségvetési Főigazgatósággal együttműködésben), jelentések áttekintése és a feltételeknek való megfelelés terén elért eredmények értékelése. Költségvetési Főigazgatóság (E1., E3. csoportok az igazgató felügyelete alatt): A hitelmegállapodás kidolgozása és annak megtárgyalása a moldovai hatóságokkal, valamint az illetékes bizottsági szolgálatok jóváhagyásának megszerzése és a felek

13 AC = szerződéses alkalmazott; AL = helyi alkalmazott; END = kirendelt nemzeti szakértő; INT = kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JPD = küldöttségi pályakezdő szakértő.

14 Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

	általi aláírásának biztosítása. A hitelmegállapodás hatálybalépésének nyomon követése. A hitelfelvételi műveletekkel kapcsolatos bizottsági határozatok kidolgozása, forráslehívások benyújtásának nyomon követése, bankok kiválasztása, a finanszírozási műveletek előkészítése és végrehajtása, valamint a forrásoknak Moldova részére történő folyósítása. A hiteltörlesztés nyomon követésével kapcsolatos back office tevékenységek ellátása. Az említett tevékenységekkel kapcsolatos jelentések elkészítése.
Külső munkatársak	Referens közgazdászok, Makroszintű Pénzügyi Támogatás szektor (D. Igazgatóság): A határozat és az egyetértési megállapodás kidolgozása, kapcsolattartás a hatóságokkal és nemzetközi pénzügyi szervezetekkel, ellenőrző kiküldetések vezetése, bizottsági szolgálati jelentések készítése és a támogatás irányításával kapcsolatos bizottsági munkafolyamatok elvégzése, kapcsolattartás külső szakértőkkel a működési értékeléssel és az utólagos értékeléssel összefüggésben.

3.2.4. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

A javaslat/kezdeményezés

– **X teljes mértékben finanszírozható a többéves pénzügyi keret érintett fejezetén belüli átcsoportosítás révén.**

3.2.5. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

A javaslat/kezdeményezés

– **X nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.**

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

– **X A javaslatnak/kezdeményezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.**